

SLOVENSKI GLASNIK.

Lepoznansko-podučen list.

Izhaja 1. in 15.
dne v mesecu.

Velja za celo
leto 3 gold.

Vreduje in na svitlo daje: Anton Janežič.

Št. 20.

V Celovcu 15. septembra 1861.

VII. zv.

Tolažba.

(Zložil J. P.—t.)

Za vsako cvetko belo,
Ki zima v okno jo vsadi,
Stotero rožic daje
Spomlad, ko zemlja se zbudi.

In vsaki uri britki,
Ki rod človeški stiskajo,
Sledijo kmalo druge,
Ki mir in radost prinesó.

Tedaj serce, le terpi!
Se kmalo vse prenaredí,
Po kratki tu nevihti
Se ondi vse spet prevedri.

Pravi prijatelj.

(Spisal J. Kosmač.)

V.

Že pod noč se je Štefan S. z zaloškima brodnikoma Šimnom in Matijom v Zalog pripeljal, katerih je med drugimi vinskimi teržci, ki so šli eni na kerški brod, drugi pa v Brezce po vino, tudi nek dijak iz ljubljanskih poglavitnih šol, A. O. po imenu, čakal, da bi se z njima v karlovske šole na ladii do Čateža odpeljal. — Po poprejšnjih šolskih postavah ni bilo dovoljeno v latinski prvi razred čez 80 dijakov in ne spod 10 ali pa čez 14 let starih jemati; današnji dan jih pa vzamejo, kolikor se jih oglasi. Pretečeno leto se jih je bilo v Ljubljani blizo 200 za prvi razred zapisati dalo, od katerih je pa kakošnih 40 odpadlo, ker niso bili sprejemne preskušnje dobro prestali. In ker je bil omenjeni dijak že 16. leto dopolnil, mu je bilo že pred 2 letoma odzvonilo v ljubljansko gimnazijo priti; zato se je mogel na drugo učilišče podati.

Koj ko so se v Zalog pripeljali, sta brodnika hlapcom ukazovala, kaj imamo storiti in jim veljevala to in to za jutrin odhod pripraviti.

Noč se tistne, černi oblaki prepnejo jasno obnebje, in hlapci pridejo po delopustu k večerji eden za drugim, oče brodnik pokliče Marjanca in ji reče: „Marjanca! Fantje so danes precej terpeli, idi v klet in prinesi jim bokal vina, potlej naj se spravijo spat, da bodo jutri o pravi dobi na nogah, ti pa mati glej, da bo kosilo že ob poli osmih pripravljeno, mislim, da bomo koj po osmih po Savi odrinili“.

Na to se oglasi neki čverst korenjak in pravi: „Ne vém, kako bo; mislim, kakor se kaže, bomo imeli jutri slabo vreme, mene v členku terga, in vselej ko kaj tacega čutim, nastopi slabo vreme; skorej da bi bilo prav, če bi brodnijo za en ali dva dni odložili, da bi se saj od doma v slabem vremenu ne spustili“.

„Kaj se slabega vremena bojiš?“ mu brodnik v besedo seže. „Voda spodej, voda zgoraj, tega se menda vendar ne bomo bali! Le poglej skoz šipo, gorenc se smeja, boš vidil, da ne bo sile, da v jeseni rado slabo vreme nastopa je res, toda pred tem se ti menda ne bodo hlače tresle; če se tega bojiš, raje reci, da se nočeš na vodo podati, kakor je rekel oni abotnik, da neče pred v vodo iti, preden plavati ne zna!“

Zdaj začno zaporedoma petelinje po celi vasi peti in naš popotnik Štefan, ki je pri drugi mizi poleg brodnika zamišljen sedel, spregovori ter pravi: „Tudi jez sem vaših misel, oče brodnik, in menim, da ne bomo imeli jutri slabega vremena. Pri nas na Notranjskem večidel, kader jamejo petelinje močno kikirikati, rada burja ustane, oblake prepodi in lepo vreme nastopi, morda zna tudi jutri kaj takega biti“.

„Imaš prav, tudi pri nas je dostikrat taka. Marjanca, prinesi ga še eno bučo, da bomo bolje spali“.

Hčerka marljiva ga urno prinese in še bliže k Štefanu prisede, ga popraša, kam da gre in od kod je doma, na to ji popotnik prijazno odgovori: „Grem z očetom tvojim do Siska in od ondot do Mitrovice v Slavonijo k stricu in ostanem pri njih, koliko časa sam ne vem, če jim bom po volji, ostanem pri njih, če pa ne, bom mogel zopet hoté ali nehoté nazaj na Krajsko priti“.

„E, kaj se ti je Krajsko tako priskutilo, da se nazaj priti bojiš? Če so stric po té pisali, te bodo tudi radi pri sebi obderžali“.

„Že prav, Marjanca! če bi v naših hribih take golobice letale, kakoršna si ti, gotovo bi je ne bil zapustil, ne bi se bil upal jo čez obzor domovine svoje mahnuti.“

Mar. „Ha! ha! ha! Veš kaj Štefan! če ti ne bo v Slavoniji všeč, in če doli golobice po svojih željah ne dobiš, pa nazaj prileti. Golobice slovenske so verle dekleta gorenške!“

Štef. „Kaj tacega mi misliti ne gre, nimam golobnjaka svojega, v ptuj se zaleteti, bi me domačini do gole polti oskubli, kakor srako v Ezopovi basni“.

Mar. „Štefan, Štefan! ti si vseh muh poln. Kdo te je tako sladko govoriti naučil, al nisi bil v deveti šoli na Verhniki, ker govoriš, kakor bi rožce sadil?“

Štef. „O ne! če bi pa večkrat pri tebi bil, bi se kmali zbrusil, da bi bolj po gosposko govoril!“

Mar. Le tiho tiček, nisi zadnjih eden ne!

Ko sta Marjanca in Notranjec že nekoliko časa šaljive burke od raznih reči uganjala, se zasliši pred hišo na mah pok na pok in tresk na tresk, in koj po tem pa prijetno petje.

Od straže hervaške
Gor sonce mi pride,
V nograde laške
Popoldne zaide

Z beneškega morja
Jug čelo potl,
Od štajerca borja
Pri del' me hladi.

Int ko bi trenil prirožlja v hišo čvetero znanih ljubljanskih strelcov, ki so bili na Jančjem in v Štangi na lovu. „Dober večer, dober večer!“ se v hišo pridši strélci priklanajo in gospodarja prašajo, če bi jih mogel gori do Ljubljane na kakšnem vozu, naj je tudi voz z lojtrami, potegniti?“

„Zakaj ne! To se Vam pa že stori, če ravno jaz ne, Vas potegne pa moj sosed. Al bi šli radi koj naprej?“

„Ne, dajte nam prinesiti vina in za prigrizniti kaj.“

„No Marjanca, stopi stopi in prinesi gospod Ljubljančanom vina in nareži pleča, so gotovo žejni in lačni.“

„Ne zlo, smo se bili na Lazah že nekoliko okrepčali, le toliko časa ostanemo, da voz dobimo, radi bi bili ob devetih že v Ljubljani, ker smo k neki veselici povabljeni.“

„Le poterpate, kmalo vam postrežemo. No, ste dobro opravili, kje je pa divjačina, ste veliko nastretili?“ jih radovedni gospodar popraša.

„Smo zadovoljni, dve serni in pa 16 zajcov je padlo, kar so pa brekir in logarski hlapci že naprej v Ljubljano odnesli, danes je bil dober dan!“

Marjanca pristopi z vinom, vzame štiri kozarce iz omare, jih pred gospode strelce postavi in stopi po okrožnik narezanega plečeta in jih med tem popraša: „Gospodje, ste vi po vasi tako lepo peli? Vaških fantov petje naj se gre skrit proti vašemu. Pokveke domače zaloške res rade krulijo, pa le takrat, kedar se vina ali žganja navlečejo, kvakajo in razsajajo, da vse vprek leti.“

„No, če ti je pa naše petje tako všeč, homo pa še eno zakrožili, preden odrinemo iz Zaloga. Gospodje! katero hočemo zapeti „od Milice“, „godca“, „popotnika“ ali od „zadovoljnega Krajca?“

„E, ker nam je Marjanca kozarce natočila, zapojmo jo od „Milice“.“

Zakaj žaluješ Milica?
Zakaj tekó solzé?
Al slovó jemlješ od svetá,
Da tone tí sercé.

Saj še cvetejo rožice,
Da spletala boš venčice;
Al te zato sercé boli,
K' se naše veselí?

Ko naš popotnik Štefan strelce prepevati sliši, je bil ves v petje zamaknjen, ker je bil, kakor sem že v prvem spisu omenil, verl pevec, rad bi se bil njih petju pridružil, pa h gospodi se štuliti kmetiškemu fantu ne gré; če bi bili kmetiški strelci, bi se jih že poprijel rad, tako pa ne, si sam pri sebi misli, pa naj bo, še znajo časi priti, da bom prepeval iz celega serca zdrav in vesel.

Ko so se lovci precej uneli, priderdra sosed z vozom pred hišo, stopi v vežo in popraša: „No, kateri gospodje se popeljejo v Ljubljano?“

„Le v hišo stopite, boste kmali zvedili“, mu neka oseba od ognjišča odgovori. On stopi v hišo ter pravi: „Gospodje, če hočete ob devetih v Ljubljani biti, moramo koj odriniti, osem bo lih kar.“

„Prec gremo, da le plačamo. Oče, rajtengo!“

„Bo koj! Vino je toliko — pleče pa toliko.“

Sirelci poberejo svoje kopita, s puškami na rami se poslovijo, na voz vsedejo in zderdrajo proti beli Ljubljani.

Brodnik Matija pa ostane s popotniki in vinskimi teržci še pri mizi in se pogovarja z njimi od ene in druge reči skorej do 9. ure. Ko jame pa Marjanca z mize pospravljati, pravi nje oče: „Za šentjanževico moramo še dati, preden gremo h pokoju; težko da bi bili tukaj še kedaj vsi skup; če vam je prav prijatli, ga Marjanca še en bokal prinesi.“

„Ja, oče brodnik, za šentjanževico že damo radi.“

Ko Marjanca vino na mizo postavi in kozarce natoči, vzamejo nazoči popotniki vsak svojega in narpivajo naj prej na zdravje očeta brodnika in potem na zdravje cele družine. Zdaj ustane Štefan, prime za kozarec ter pravi: „Bog nam daj srečno popotvanje, Bog daj, da bi vsak srečno došel, kamor je namenjen!“

„Bog to usliši! mu vsi enoglasno odgovorijo.“

Na to veli oče brodnik svoji hčerki: „zdaj pa pelji popotnike spat, jutri po kosilu ob osmih pa odrinemo z božjo pomočjo po Savi proti Hervaskemu.“

Popotniki pocepajo eden za drugim po razgurnjeni slami eden tū, eden tje in kmali pospijo. Toda Štefan ne more ravno tako dolgo zaspati, kakor sinočno noč, ko se je od svojih ljubih staršev iz Notranjskega odpravljal; skerbela ga je, kako bo brodnija po Savi stekla, in kako bo do strica v Slavonijo prišel.

Kakor včeraj zaranega jutra je bil tudi danes prvi na nogah, komaj je dan napačil, je bil že narpavljen in o Ave Mariinem zvonjenji v Dolu se prekriža in odmoli svojo jutranjo molitev, stopi iz hiše, pred katero se sprehaja sèm ter tje, premišljuje svojo prihodnost. Se opomni svojih preljubih starišev in drage sestrice, Katrice, katerih morda nikdar več vidil ne bo. Ta misel ga v serce zbode tako, da se mu grenke solze pocedijo iz oči! — Pa morebiti so tudi moj oče ali mati in Katrica nicoj ravno tako slabo spali, kakor jez, morebiti je eden ali drugi z menó vred že posteljo zapustil, in se iz hiše na prosti zrak podal, solnčnega izhoda čakaje, in na me misli, kakor jez na-nj! Oh, ljubi starši! nikdar vas pozabil ne bom! — Toži se mu po okolici, kjer so mu bili prvi solnčni žarki posvetili, toži po stariših in prijatljih. Milo se ozira proti južnim krajem tje čez Ljubljano, proti gajem in livadam, verhuncom in goram notranjske strani, po katerih je prepeval in na piščalko piskal vesel. O premili kraji drage domovine!

Kdor ima sercé,
Zna za dom solzé,
Za slovenske domovine raj,
Za njo rad živi,
Za njo hrepení,
Njo le njo bo ljubil vekomaj!

(Dalje prihodnjič.)

Kralj Dečanski.

(Poleg Subotičeve junaške pesmi „Kralj Dečanski.“)

(Dalje.)

Bil je Dušan dolgo v Prizrenu, od sv. Mihela, pa skoraj do božiča, in kralj Stepan je o marsičem govoril, le o tem ni znil, da bi se Dušan povernil v Skader, kamor ga je tako želja gnala. Dušan je dolgo molčal, ali pred božičem le stopi pred očeta pa mu reče: „Poklical si me v Prizren, jaz sem prišel na tvoj klic; jesen je minula in zima prišla. Božič se približuje, pusti me v Skader, rad bi bil na božič tam, in kedar bodeš hotel da pridem, samo poroči in precej bom pri tebi“. Kralj mu odgovori: „Ostani, Dušan, še nekaj časa, samo čakam gotovejših glasov, pa te ali domu pošljem, ali pa ti dam opravilo, kakor se spodobi“.

Dušan ostane. Božič mine, svečnica pride. Oče ga k sebi pokliče pa mu govori: „Veseli se, moj sin, včeraj sem dobil list od Stepana, mojega sestriča, da so se Bolgari proti njemu spuntali, utrdili se v Sredu in Belaura za cara razglasili. To je delo za tvojo desnico. Zberem vojno in pošljem tebe z njo na Bolgarsko, da Stepana v cesarstvu obderžiš in puntarske Bolgare upokoriš“.

To je bil za Dušana vesel glas. „Tvoja volja — reče — je meni zapoved, vse ti rad storim, naj rajši pa grem na vojsko“.

Komaj kraljica od kralja zvé, da misli Dušana nad Bolgare poslati, pride k njemu ter mu odsvetovava govoré: „Komaj si mu orožje iz rok vzel, pa mu že celo vojsko izročáš in ga pošiljaš na zmago. Zmaga ima čudno moč, duh opija in voljo draži; želje vzdiga in pamet omata; zbuja dotlej spijoče misli in poraja nove strasti. Marsikteri srečen vojskovodja je že poslal nasprotnik svojemu kralju in mu krono in prestol ali vzel, ali mu pa vzeti želel. Lahko ti je, mu dati meč v roko, toda pomisli, ali mu ga boš mogel lahko iz roke vzeti. Veš, kakošen gre Dušan na boj, ali ne veš, kakošen se iz boja poverne, pa te zato prosim, kakor te kdo prositi more, ne pošiljaj Dušana nad Bolgare, vodi sam svojo silno vojsko, ali jo pa daj knezu Vladislavu, staremu prijatelju tvojega doma“.

„Draga moja, ali mi nisi poprej obetala, da boš imela zaupanje v Dušana, zdaj mi pa z nova s takim prideš? Jaz ne morem svoje vojske voditi, ne dopušča mi tega slabo zdravje, in ker je sam ne morem voditi, komu drugemu li jo morem izročiti kakor onemu slavnemu vojskovodju, čigar ime je toliko kolkor zmaga. Samo ime Dušanovo je več vredno, kakor silna vojska. Vsak čuti v sebi dve serci, kdor gre z Dušanom v boj; zgubiti misli, ne dobiti, kdor gre proti Dušanu. Naj mislim na svoje junake ali na moč junaških Bolgarov, ali na svoje ime in dobiček, ali na korist sestriča Stepana, ne smem je vojske drugemu vodju dati“.

„Pravičnost tvoja, Serbski kralj Stepan, meri s pravo mero, ali tvoja svetost zavisti ne pozna. Toda vsi ljudje ne mislijo enako. Dveh Stepanov ni na Serbskem. Kolikor bolje se sin po svetu slavi, toliko boljše ime očetovo pada, kolikor večja je svetloba okoli sina, toliko večji mrak očeta ovija. Vsak se priklanja

tam, kjer moč opazi, slava na-se duhove vleče, od močnega se vsak čemu nada. Odpusti, kar ti pravim; resnica je in povedati se mora. Že zdaj je Serbiji Dušan več, kakor Stepan na prestolu. Še ga pusti, naj vodi vojsko, naj novo slavo zadobi, vse usta bodo njega opevale, vsako serce bode za njega bilo, vsaka želja k njemu poleti, vsaka nada se bode k njemu vzdigala in kralj Stepan bode živ mertev, še za ime se mu ne bode vedlo. Oče more misliti, kakor že bodi, toda kralju ne sme biti vse eno, ali ga slavijo ali zaničujejo. Sam, praviš, ne moreš vojske voditi? Če ne moreš, nihče te ne sili. Ali ni drugih ljudi na Serbskem, ki bi znali kraljevo vojsko voditi, boj biti in boj dobiti, kakor edino mladi Dušan? Ali je prav in dobro, da vso slavo le Dušan dobi in da toliko starih vojskovodjev služi s svojo kervjo samo Dušanu? Zato slušaj, serbski kralj Stepan: ali stopi s serbskega prestola in daj krono sinu Dušanu, ali pa kralj bodi, kedar se kralj imenuješ; ne daj, da svetla krona temni, ne daj, da živo ime umre, ne bodi sramota svojemu času, ne bodi madež svojemu plemenu. Zdaj pa delaj, kakor hočeš, to kar sem rekla, oporeči se ne dá, jaz sem ti povedala in vsi tako mislijo“.

To izgovorivši odide v svoje sobane. Kralj ostane sam, misli in premišlja in tako sam s sebo govori: „Prav ima kraljica, kar je rekla, vse je res, tako ljudje mislijo in govoré. Nova zvezda staro pomračuje, svetlejšje je jutro od večera, nova slava staro gasi, merkne krona na očetovi glavi, kedar zasije na sinovi. Če bi bilo meni kaj za posvetno slavo, imel bi jo precej slušati, ali Bog vidi, resnico bom povedal: vsaka slava, ki jo zemlja daje, je zame prazna senca; sreča dežele in volja božja ste dve zvezdi, kateri mene vodite. Vse rad dam za srečo Srbije: kri in življenje, deco in blago. Naj zgubim krono in glavo, da le svojega Boga ne razžalim. Bodi vsakemu slava, ki si jo želí, naj ga slavijo in povzdigujejo ljudje, naj ga povsod v pesmih prepevajo in mu stavijo spominke; nisem mu zaviden, še sam bodem slavil, kar je hvale vredno. Meni samo čisto dušo dajte in z njo mirno serce v persih in pa to, da se dolžnost ne bode imela na me tožiti; vse drugo bodi vam drugim.“

Komaj izgovori, pride kraljica in mu tako govori: „Odpusti mi, moja svitla krona! Rekla sem ti, kar bi ne bilo treba, sveto serce in angeljsko tvojo dušo sem razžalila“.

„Nisi, ljuba, mene razžalila, žali me le to, kar ni resnica, in kar si rekla, ni neresnica“.

„Ne pazi, o kralj, na to, kar sem govorila; delaj, kakor te je volja, mojih besed ne slušaj, mojih solz ne glej: besede moje nimajo razsodka, solze moje nimajo uzroka. Včasih kaj želim, kar tebi ni všeč, ker tebe modra glava vodi, mene pa samovoljno serce. Tukaj v njedrih se mi je stisnilo, tišči, boli, žge in razdira, sama ne vem, zakaj in na kaj. Kodarkoli hodim, samo jokala bi, karkoli delam, zoperno mi je vse; oh, da bi se mi dalo umreti, da rešim sebe in tebe. Ali ti se nikar name ne oziraj, poslušal me bodeš, pa se bodeš kesal; temuč ravnaj, kakor se ti dobro vidi, jaz bodem molčala in terpela, Kedar jočem, nikar me ne kregaj, kedar bom otožna, nikar se ne jezi; jaz ne jočem, ker se mi jokati hoče, ampak zato, ker me serce boli, otožna sem, ker v meni duša plače“. To govori pa zajočé na glas in solze potóči. Kralj pa jej reče:

„Ljuba moja, uteri si solze z belega lica in izženi togo iz njeder. Prav je, da se name oslanjaš, za to ti gotovo ne bode nikoli žal. Kedarkoli bodem brez greha mogel, vselej bodem tvojo voljo najpred spolnil, da se ti tvoja mladost ne ubije in da se ne bodeš jokala, kedar ti jokati ni treba, in ne bodeš otožna, kedar bi peti mogla“.

Dnevi tekó, kraljica se ne utolaži; ne pomagajo ne besede ne dokazi, ne pomaga ne nauk ne tolažba. Ovenejo jej rože na obrazu, ugasne jej ogenj v očéh. Kralju se serce razjoče, pa odloči dati vojsko Vladislavu. Pozove Dušana, ter mu govori: „Povej mi, moj sin, kaj je več v tvojih očéh: mirna duša tvojega roditelja, ali bojna slava Dušanova?“

„Mili oče, kaj me prašaš, kar se ti samo razodeva? Za mir očetov, za srečo očetovo je vsak sin dolžen umreti; kako bi rajše pozelel slave, ktera očetu dušo znemiruje!“

„Zdaj pa zberi, mili sin, ali hočeš iti z vojsko nad Bolgare in mir mojih dni ostrupiti, ali pa ostati v Prizrenu in mir moje duše ohraniti. Vem, da je v kraljevi moči vojsko dati, komur je njega volja, ali nerad oporekam, kar sem rekel, naj teže pa tebi. Zato ti stavim na voljo, da si izbereš, kar si hočeš“.

„Mili oče, ne govoril bi resnice, če bi rekel, da mi je vse eno, ali grem z vojsko nad Bolgare, ali ostanem v Prizrenu. Toda za tvoj mir, za tvojo srečo to rad prestojim in junaško serce oberzdam. Daj vojsko, komur je tebi drago, ali mi povej, mili oče, zakaj bi se tvoj mir poderl, če jaz vojsko vodim nad Bolgare, zakaj da je moja slava in zmaga za očetovo srečo strup? ali ne — nikar nič ne govori, brez uzroka bi ti tako ne ravnal, sovražnik svojemu sinu gotovo nisi“.

„Tako je prav, moj sin, ta pot v nebesa vodi. Bode še časa in prilik, ko se bode Dušan slavil z zmagami, ali lepše slave ne bodeš dobil, kakor te, ki se danes ž njo obsiplješ, ko mojemu miru svojo slavo žertvuješ“.

Dušan ostane v Prizrenu in knez Vladislav gre z vojsko nad Bolgare. (Dalje.)

Sonet.

(Zložil Fr. Cegnar.)

Oblekla zemlja krilo je zeleno
In pisan venec si v lasé oplela,
Cvetečo krono si na glavo dela,
S pasico prepasala se rumeno.

Od rujne zarje lice pozlačeno
Otrokom je veselim razodela,
S pomladnim stvarnim dihom je prevzela
Naravo, v solnčnih žarkih prerajeno.

S cvetico v kitah, o devica mila!
Ogernjena z nevestnim lepoticjem,
Pred mene sramožljivo si stopila.

Zamaknjen stal pred tvojim sem obličjem,
Cvetic si mi v življenje nasadila,
Z nebeškim blagrom serce napojila.

Besednik.

Iz Celovca. Naročilnemu povabilu na „slovenskega pravnika“, ki je bilo po zadnjem Glasnikovem listu razglašeno, naj sledi tu še par besed v dostavek. — Po vseh slovenskih straneh se žene glas, naj se vpelje toliko časa zametovana in topljena domača beseda slovenska v naše niže in više učilnice in v pisarnice, ki imajo z ljudstvom opraviti. Navdaja nas terdno upanje, da se nam ta pravična želja prej ali slej spolni; torej bodi nam prva skerb, da se v kratkem času oskerbimo s knjigami, ki jih je nam v ta namen gotova potreba. Učeni g. dr. R. Razlag je prvi stopil v zaprege, da oskerbi Slovence bukve, ki bodo obsegale razgledalo vseh imenitnih pisem in vlog za slovensko uredovanje. Tacih bukev nam je od sile potreba, posebno v sedanji dobi, ko še nimamo odveč mož, da bi jim bila slovenska pisava dosti znana. Pritecimo g. izdatelju iz iz vseh slovenskih strani v prav obilnem številu na pomoč, da more „slovenski pravnik“ v kratkem zagledati beli dan. Ta knjiga bo spričala našim sovražnikom in obrekovavcom, ki bi radi vse Slovence na žlici popili, da slovenščina ni več tako neugodna in okorna, tudi za uredovno rabo ne, ako jim ni njih abota vseh možganov zapredla. Prepričani smo, da bo g. dr. v tej pravniški knjigi tudi tiste šolobarde na laž postavil, ki širokoustno po svetu trbijo, da priprosto ljudstvo sedanje slovenščine ne ume, ker ni več tako otročja in spakedrana, kakor je bila pred kacimi 100 leti. — Ta knjiga, prav po domače in za vsacega Slovenca prav lahko umevno spisana, utegne neizrekljivo koristna biti za slovenščino.

* Ni ga moža v celi Avstriji, da bi si bil večih zaslug pridobil za svoj narod in za svojo domovino, memo znanega jugoslovenskega zavetnika mil. škofa J. J. Strosmajerja, ki z neskončno darežljivostjo vse, kar premore, domovini na altar polaga. Sopot imamo omeniti dvojih del, ki jih je njegova radodarna roka Jugoslovenom naklonila, ker bi brez njegove podpore ne bile mogle zagledati belega dne. Pervo delo je obširna zbirka „bolgarskih narodnih pesem“, ki je pred dvema mesecema prišla na svitlo, drugo pa Dra. Jerolima Kavanjina, vlastelina spljetskoga i trogirskoga, „Bogatstvo i ubožstvo“, preobširno pesniško delo v 30 spevih, ki šteje XIV + 575 v dveh rajdah natisnjenih strani. Pridjane ste tudi dve imenitni razpravi, namreč „život Jerolima Kavanjina“ od J. Kukuljevića in pa „jezik Jerolima Kavanjina“ od V. Babukića, obe prav mojstersko napisane.

* Gosp. B a m b a s, ki se marljivo že več let pečá s slovanskim jezikoslovstvom, je ravno kar v Pragi jel izdajati delo, ki utegne tudi za mnoge Slovence prav zanimivo biti. Naslov mu je: „Tvarosklad jazika slovanského, t. j. systematický vývin gramatických i lexikalnych tvarů všech nářečí slovanských so zvláštním vyznačením vzorního jezika všeslovanského i souběžným výkladem tvarů greckých a latinských“. Doslej je prišel na svitlo prvi vezek; namen tega dela je zblíževanje slovanskih narečij. Ob enem naznanja g. B a m b a s, da začne še tekočega leta izdajati mesečni list pod naslovom „Slovianškaja vzajemnost“ ki bo prinašal članke v vseh narečjih in njih prestavo na vzorno vseslovenščino.

Priložena je 11. pola Marije Stuartove.